

Aeres-bestuurder Cor Nieuwenhuijse met pensioen

Mens boven inhoud

FOTO: GERRIT STRIJBIS

De man achter het schrijfblok gaat voor. Voor het interview informeert Cor Nieuwenhuijse naar de persoonlijke achtergronden van zijn gast. Dit gesprek staat in het teken van zijn afscheid en pensionering op 17 december als CvB-lid van Aeres Onderwijsgroep.

Het hartelijke welkom typeert hem. De menselijke factor ziet hij als de hoeksteen van de samenleving en het onderwijs.

De liefde voor mens en natuur loopt als een rode draad door zijn leven. De boerderij van zijn ouders diende als opvanghuis voor mensen met problemen: "De liefde voor de natuur en de zorg voor de medemens kreeg ik met de paplepel ingegoten." Zijn leraren noemden hem lastig. Een overvloed aan energie maakte stilzitten in de schoolbanken lastig. Nieuwenhuijse zegt dat leraren hem in deze tijd misschien wel een ADHD-etiket hadden opgeplakt. Op veertienjarige leeftijd verliet hij de school om te gaan werken. De in de schoolbanken betugelde energie leverde later in zijn leven veel profijt op. Het vroegtijdige einde van zijn schoolcarrière liet

◀ **Cor Nieuwenhuijse: "De menselijke factor is essentieel voor het onderwijs"**

zijn studiezin onaangetast. In zijn CV lopen werk en studie parallel. Vanaf 1956 volgde hij diverse vak- en onderwijsopleidingen in de groene sector. Ook studeerde hij theologie. In diezelfde periode werkte hij onder andere als hovenier, voorlichter, hoofdconsulent van het leerlingwezen en directeur van de LAS en MAS in respectievelijk Maartensdijk en Barneveld. Vanaf 1990 vervult hij zijn huidige functie en droeg daarbij de verantwoordelijkheid voor ict, financiën en beheer.

Leerlingen

Een terugblik op zijn prestaties vindt hij oninteressant: "Ik praat het liefst over de toekomst van het groene onderwijs." Daarbij spelen de leerlingen een centrale rol. Hij luidt zijn visie over de positie van leerlingen in het moderne onderwijs in met een anekdote. Nieuwenhuijse volgde als consulent de prestaties van een groep Rijnsburgse leerlingen in het leerlingstelsel. Die werkten hard, maar studeerden weinig. Hun docent controleerde het huiswerk met een vooraf aangekondigde toets. De resultaten waren abominabel. Desondanks becijferde de leraar hun prestaties met ruime voldoendes. De week daarop toetste hij weer met dezelfde bedroevende resultaten. Deze keer honoreerde de docent hun prestaties wel met dikke onvoldoendes. Hij uitte zijn teleurstelling en wees hen er op dat ze de week daarvoor veel beter presteerden. "Jullie laten me lelijk in de steek, vorige week werkten jullie wel, waarom nu dan niet?", hield hij zijn leerlingen voor. Dit pedagogische trucje leverde resultaat op. De leerlingen presteerden steeds beter. De moraal van dit voorval schuilt volgens Nieuwenhuijse in de betrokkenheid en de stimulerende opstelling van de docent. Hoewel hij de huidige onderwijskundige veranderingen toejuicht, bestaan er valkuilen. In de competen-

tiegerichte kwalificatiestructuur en andere vormen van zelfstandig leren, krijgen leerlingen een grotere mate van vrijheid bij de invulling van hun studie. Wanneer scholen vrijheid vertalen met vrijblijvendheid, vreest hij de gevolgen: "Vrijblijvendheid vormt kansrijke initiatieven tot ongeremde projectielen. Wanneer vrijheid betekent zelf keuzes maken, resulteert dit in positieve resultaten. Wanneer dit leidt tot het nalaten van dingen heeft dit negatieve gevolgen." Hij ziet dit als een reëel gevaar. Het risico bestaat dat scholen zich in de ontwikkelingsfase beperken tot de vaak al ingewikkelde organisatorische processen. Hierdoor verdwijnt het contact met de leerling tijdelijk naar de achtergrond en dreigen leerlingen in de knel te komen. De basis van het onderwijsproces bestaat uit de begrippen ruimte en tijd. De ruimte is de plaats waar de leerling studeert. Daar moet veiligheid heersen. Het begrip tijd betekent het aanbod van een toekomstperspectief voor de leerling: "De leerling moet weten wat hij met zijn studie kan bereiken." Naast een goede invulling van ruimte en tijd hebben leerlingen waardering nodig. Dan gaan ze aan de slag, omdat ieder kind zichzelf wil verwerkelijken: "Juist in deze fase vind ik leerlingbegeleiding belangrijk. Jongeren staan op het punt zichzelf te ontplooien en hun ambities te verwezenlijken. Dat betekent dat docenten hun leerlingen de positieve en negatieve effecten van keuzes voor ogen moeten houden. Deze stimulerende rol vind ik essentieel."

Docenten

Het College van Bestuur vervult die rol voor het personeel. Wanneer de inhoud de boventoon voert en mensen op de achtergrond raken, groeit ook de afstand tussen beleidsmakers en de werkvloer. Dit ziet hij als een andere valkuil. Als voorbeeld noemt hij de beleidsplannen tijdens de start van het Groenhorst College. Het management zette enthousiast de lijnen uit en merkte vervolgens dat de werkvloer of geen notitie nam van hun plannen of de inhoud nauwelijks kende. Bij een nieuw beleidsplan betrok de leiding het personeel nadrukkelijk bij het concept. Dit leverde weliswaar een breder draagvlak op, maar Nieuwenhuijse noemt verdere verbeteringen noodzakelijk: "In veel organisaties zie je dat beleidsmakers en uitvoerders gescheiden opereren. Met verticale lij-

nen doorbreek je deze situatie. Met zelfsturende kernteams op scholen gaan we de goede kant op." Op personeelsgebied hoopt hij tevens dat homofiele collega's in het groene onderwijs blijven. Vergeleken met het recente verleden staat hun positie door de afnemende tolerantie bij sommige groepen in de samenleving onder druk. Hij noemt hun aanwezigheid in het onderwijs waardevol. Hij schat het aantal leerlingen met een andere geaardheid op vijf procent. Hun schoolperiode valt samen met hun seksuele ontwikkeling. Juist in deze levensfase bestaat er een grote behoefte aan advies en begeleiding. Nieuwenhuijse: "Contacten met begeleiders met soortgelijke ervaringen vergroten hun gevoel van basisveiligheid. Dat willen we toch met elkaar bereiken."

Toekomst

Nieuwenhuijse zat met de combinatie van zijn werkzaamheden voor het Groenhorst College, diverse studies en zijn vrijwilligerswerk niet stil. Werkplezier noemt hij het recept: "Hard werken en werkdruk vind ik twee verschillende dingen." Bij een goede samenwerking durven mensen fouten te maken. Ze versterken elkaar en benutten hun sterke punten: "Een en een is meer dan twee. Mensen komen weliswaar vermoeid thuis maar slapen lekker." In een negatieve sfeer schuren de menselijke raderen en kiezen collega's hun eigen weg. Ze wrijven collega's hun tekortkomingen onmiddellijk onder de neus. Uit angst fouten te maken steken ze hun hoofd niet boven het maaiveld uit. Om niet hetzelfde te moeten ondergaan opereren ze zelf ook behoedzaam. Dat noem ik werkdruk." Dit kost energie in plaats van dat het energie oplevert. De periode na zijn pensionering verwacht hij gedeeltelijk in te vullen met kerkelijk werk. Nu al gebruikt Nieuwenhuijse een deel van zijn vrije tijd voor activiteiten bij het Leger des Heils. Met praktische hulp springt hij in de bres voor mensen in een moeilijke positie. Als voorbeelden noemt hij de inzameling van gebruikte kleding, schuldsanering, huisbezoeken en telefonische hulpverlening. In het muziekkorps van het Leger bespeelt hij de althoorn. Na zijn pensionering gaat hij als vervolg op zijn doctorale studie Theologie promotieonderzoek verrichten. ☞

Gerrit Strijbis